

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по године
10 фран., у алату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом
унутршњом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, или отплатити на по-
шту на коју драго пошту, а
коме је наручио, г. Перу Рама-
дановићу, к. д. агенту у Котор,
Доноси се шаљу уредништу.
Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се: за сваку
страницу или за број од пет стро-
ва по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— У суботу је у Риму у Квириналском Двору извршено криштење Принцезе Јоланде са великом помпом, у присуству свих чланова италијанске Краљевске Куће и И. Њ. Краљ Краљ. ВВ. Господара Књаза Николе и Књагиње Милене и Њ. В. Књаза Мирка, и све престоничке госпошнице. Њихова Краљевска Височанства Господар и Књагиња Милене јучер су кренули из Рима а данас се у Бар чекају, гдје се налазе Њихова Краљевска Височанства Престолонаследник и Књагиња Милица.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 8 јуна.

Од како се у Италији јавно мишљење почело живље интересирати арбанашким питањем, том чињеницом живо се занима сва јевропска штампа паравно са разних гледишта, како коме у рачун иде, па макар и очевидцу истину изврћали или забацивали. Особито је у часу, кад се у италијанској камари расправљало то питање са гледишта Италије, извјесни дво иштампе заузет, да истину арбанашке политике у Италији изврће и забацирује, за то ће напосе читавце јако интересирати, како се на самом извору те политике мисли и ради, те па ниже доносимо у изводу расправу о арбанашком питању у италијанској камари, а овдје ћемо доијети главне мисли из римске „Трибуне“, органа владајућих кругова у Италији, како схваћа и како тумачи интерес Италије у овом питању.

Сасвим је природно — вели римски лист — да ствар арбанашка налази одзива у Италији, гдје има толико саплеменика, који се блистају интелектуалним и политичким значајем, а не заборављају своје поријекло. С друге стране Италија не може пренебрегнути што се збива на сусједном полуострву, а да у исто доба не пренебрегне једно од јамстава будуће самозаштите. Али напосе дужно и законитом заузимању не треба давати облик, који нам може више шкодити него користовати, нити можемо прећутати Арбанасима услове, које треба да имају пред очима ако желе имати права на симпатије у Јевропи, а особито у Италији. Треба да буде свакоме јасно, да нас не потиче никаква територијална цијел да се занимамо арбанашким питањем, него само начело националне правде и жеља моралног уплива, ком се нико с правом не може противити. У том обзиру, и у обзиру бриге изазване дјеловањем једне друге државе, влада је већ прошле године имала повода да даде умиравајуће изјаве, али ми не треба да вјерујемо тим изјавама, па да се успавамо у тој несмотреној и приједарној инерцији; него треба да одредимо границе наше акције, да у случају имамо права опријети се акције другог. Арбанасима ваља да препоручимо, да буду справедливи према себи, још више према

другима. Разлика вјере потиче их једне против других. У посљедње доба почињу се приближавати једни другима. Али треба да се сви уједине, да Јевропа у њима призна пародност, достојну боље будућности. „Још справедљивији треба да буду Арбанаси према сусједним народностима, те да им се покажу више савезници неголи противници. Непријатељство ни против грчког елемента, ни против оног животног дијела српског елемента, то јест црногорског, не може бити од користи Арбанасима. Покретачки дакле арбанашког питања треба да признаду потребу доброг споразума са Црном Гором и са Грчком. Такође треба Арбанасима растумачити нарав и границе, којих се мора држати италијанска акција, да буде од користи и њима и нама.“

Римски лист радује се овогдишњој снажној парламентарној расправи италијанске спољашње политике, која је раснијетлила сва питања изобилем аргумената и назора. Парламенат се све више снажи умним силама. Уз то до сада Италија није имала спољашњу политику смишљену, одлучну и досљедну. Док се борило са финансијским потешкоћама и економским, док још није било извјесно какву улогу Италија може играти у свијету, одлуке су морале бити цуне сумње. Али данашња Италија, поглавито са поправљеним финансијама и економијом, није већ што је била прије двадесет година, кад јој се могло пријетити римским питањем. Данас је свјесна сама себе и својих сила материјалних и моралних, за то су ријечи парламента као одлуке владе слободне и одлучне. Отуд нова самосвијест у овогдишњој расправи иностране политике. Али поред говорника, који су се савјесно при правили и који одважно расправљају животна питања Италије, има завјереника, који се штите ћутањем Њих римски лист не штети.

Ово су старе величине, противно новој влади, која није имала поуздане већине у парламенту. И ова јака опозиција надала се да ће оборити министарство баш услед ове расправе. Него се преварила. „Трибуна“ са задовољством пише: „Ако садашња влада није имала у почетку праву и јаку већину, опозиција ју је повећала и оснажила и то најбољим својим елементима. И фактички сви бољи елементи из разних група озловољени муклим и тајним роварењем, протестирали су гласовањем у корист министарства, а противу опозиције, заражене манијом самоубиства најгрђе врсте, манијом да се покажу сваки дан све неспособнијом.“

У говору министра иностраних дјела Принетта опажа се, да је тек мимогред споменуто тројни савез; и ту ће читаоци опазити, да није важно оно што је рекао, него оно што је прећутао... Отуда се зар може протумачити гласовање за владу најжешћих говорника против тројног савеза са крајње левнице, а против владе — центрума и проријечене деснице. Међутим француски листови као да су више задовољни говором министровим, неголи листови њемачки.

ТРОЈНИ САВЕЗ И АРБАНАШКО ПИТАЊЕ
у италијанској камари.

Расправа иностраног буџета одавна није била живља у италијанској камари, нити је до сада већу пажњу јевропског политичког свијета на себе привлачила, него што овога пута. За то је у изводу доносимо.

Бовио, који је расправу отворио, вели, да је јевропска политика на прагу радикалне промјене. Не чека да чује истину од министра, јер је он преставио оне оружане лажи, што се зове дипломацијом, која зове миром — удвостручавање оружане, поштење културе у туђе земље — њихово подјарљивање, савез велике државе са мањом — подложност ове потоње. Зато мјесто да говори о извањској политици, као што је дипломатија схваћа, говори о тежњама живе свијести италијанске. У иностраној политици види двије ствари: питање блиског истока и колонијалну политику. Питање блиског истока не може се расправљати без расправљања питања раса. Панславизам је створио пангерманизам, Англо-Сакси лажима и силом окупали су око себе велику снагу, а уз то између Рима, Париза и Мадрида траје неповјерење. Двије велике државе колебају се: Аустрија и Турска; овој пријете Словени, а првој Њемци, који теже на Тријешће, док Аустрија тежи на Балкан до Скадра и до Солуна. Ми то не можемо допустити Аустрији, да постане господаром на три мора, једно грчко а два италијанска, и треба да том поразу станемо на пут. Говорећи о Арбанији, подложној Туроској и изложеној аустријској пропаганди помоћу језуита, напомиње да је Гарибалди ницао, да је ствар арбанашка ствар Италије, и за то хоће да Арбанија остане Арбанасима. Не вјерује у рат раса, али држи, пошто нема ни привидног разлога за тројни савез, да треба тражити савез латинских народа, ком треба да припада Арбанија, и нада се да ће министар иностраних дјела одговорити како треба Голуховском, који је рекао да неће допустити никада никаквом политичком мјешању Италије у Арбанију. Захваљује министру што је умножио трошак за италијанске школе у иностранству.

Гвињардини брани тројни савез. Нада се да ће трговински уговори бити учињени по правили, јер кад не би успјели, у Бечу и у Берлину имало би се знати, да би политичка штета општа била велика. Ако у Триполитанији лежи велики интерес Италије, у Арбанији лежи животни интерес. Доказује важност Арбаније за Италију, која, ако је пустила да изгуби Бизерту, не смеје допустити да која друга држава створи у Антону или Драчу другу Бизерту. Обрана Арбаније од Турске и од Аустрије треба да уђе у политички програм Италије. Најаве Голуховског у савјасу су са изјавама Висконти-Веносте, ал нијесу тако и факти, јер политичка пропаганда и вјерска са стране Аустрије у Арбанији се тако грозничаво развија, да ту нема католичког мјеста у ком се не види слика аустријског Цара. Држи да овакво поступање не одговара изјавама учињеним у Риму и у Бечу, и тражи да се коначно уреди арбанашке ствари.

Де Маринис вели да италијанска инострана политика има два главна позива: на далеки и на блиски исток. Показује успјехе, што су Њемачка, Инглеска, Француска и Америка постигле у Азији. О томе позиву дуго говори на прелазу на Балкану, према коме држи се Мадрињеве политике (који је тражио да се подигну независне државе балканских народа). Доказује да је интерес Италије у тројном савезу много мањи него ли Њемачке и Аустрије. Ми преувеличавамо војничку снагу тројног савеза јер нам није познат напредак тајни постигнут француском артељеријом. Било би неприродно и против интереса и против части Италије кад би се савез опет с Аустријом поновио, када су нам познате намјере неспине на Јадранском мору, у Босни и у Арбанији. Набраја најновије дипломатске инциденте познате, тајну окружницу аустријске владе политичким властима у Босни и Херцеговини за анексију, за коју окружницу у Петрограду дознаше преко руског посланика; говори о жељезници Беч—Солун, о аустријској пошти, о аустријском Лојиду

и о дјеловању аустријском помоћу Ватикана против италијанских школа у Скадру. Спомине како је посљедње дјело личне политике Краља Умберта било, што је стао на пут намјерама Франца Јосифа, који, кад је био у Берлину поводом свечаности Компиница, хоће да добије одобрење, да протегне владавину окупираних покрајина и на Арбанију. Развија програм Италије: Арбанија Арбанасима и Јадранско море — море италијанско-арбанашко. Говор Голуховског открива да би се балканско питање могло од часа до часа распалити. За то нека Италија буде готова и слободних рука.

Ди Сантонофрио не схваћа за што су пријатељи мира непријатељи тројног савеза. Ко Италију гони из тројног савеза није пријатељ мира. Жели слободу свијех у извањској политици, која гарантира интересе и част Италије.

Валли не наоди разлога толикој брзини о Арбанији. Држи да Италија може мирно живјети док је у тројном савезу, који жели да се обнови. Ипак бдимо, али тихо, тихо. Де Мариниса називае цјесником. Тројни савез је досада уздржао мир, и одговара садашњој потреби италијанске спољашње политике.

Гастанди Ди Лауренцана наводи да нов дах живота покреће Консулту (министарство иностр. дјела) и гони на пут, који показује модерни прогрес. Наша политика према оној другим народа епитна је и не одговара критеријума, који дају живота међународном покрету свију веле-сила. Не жели политику освајања, него потпомагања индустријалне иницијативе гдје год се није италијанска застава. Зато треба пазити на Средоземно море као на Јадранско, која опомињу италијанску владу. Најбоља политика у аустријском и балканском питању своди се на ову стару формулу: да не постоји Аустрија требало би је створити. А главна сврха Италије мора бити, да буде готова за дан ријешена тих питања. Пристапа је тројног савеза, али хоће да не буде обновљен такав какав је сада, и нада се да ће се министар Принети наћи на висини подобраја.

Луцатти говори дуго о трговинским уговорима особито са Аустријом. Подноси дневни ред, који захтјева да се понове установе, које се односе на италијанско вино. С Аустријом се први трговински уговор закључио г. 1866, који је био обновљен 1882, кад још није био тројни савез. Дакле и без политичког савеза трговински уговори намећу двије државе могу бити уређени. Кад је г. 1892 истекао рок тројном савезу, Ди Рудини знао је с успјехом обезбједити трговинске интересе Италије. Жели да тако узумије и Принети. Прегледа рад у спољашњој политици Висконти Веносте и нада се да ће опет оживјети на Јадранском мору славне старе традиције млетачке. Уплив се врши религијом, оружјем и трговином. На Јадранском мору и у Арбанији не можемо га вршити ни религијом ни оружјем, али можемо трговином.

Гварди доказује да тројни савез врши интересе материјалне и моралне Италије. Опширно доказује да Италија обавља условима тројног савеза није постигла него разочарана с политичког гледишта, а штету са економског гледишта. Влада италијанска прешла је Готард да епископ Њемачку од краха, док су њемачки инсеклант дошли да нас експлатирају са каматом. Сравније велику искреност француску са бахитосту инглеском, и предвиђа могућности, према толиким размишљањима, да војска, а и своје часнолюбље учврјесте и Абисинији, итајски оружје, које већ не би служило у обраму италијанских интереса. Сва наша инострана политика служи једној злој предасуди ма с ког је гледишта посматрали. Тројни савез је оруђе конзервативне политике. Зло се служи начелу слободе, кад му се отворену не повјери. Министру Принети доикује, да је боље панути него ли остати на влади неспјесним руковођем политике, која придржава управашће Италије.

Франкари говори о трговинским уговорима. Треба захтјевати обновљене вишесеклаузоле с Аустријом, понижење вишесекларифе с Њемачком, понижење тарифе на грозђе с Аустријом и на вино с Њемачком. Показује какво поље дјеловања Русија отвара Италији и Јужна Америка, с којима земљама Италија може водити два-

туђу трговину. Препоруча да се не руко-
водимо идеологијом наше прошлости, него
да се напратив надахнемо оном другом
славном епохом, кад су италијанске репу-
блике у најбољем циљету трговинском
биле посреднице између Истока и Запада.

Барцелија вели да је био дужан да
потпише данашњи дневни ред, што је по-
дано Де Николо за аутономију Арбапије.
Али осим Арбанаса има ближе браће, за
коју треба да уложимо наше напоре патри-
отске и унитарне. Спомиње пут у Беч,
ма да се отогле уврђеним ријечима
дало знати унапријед, да се Краљевски
посјета неће одатити. На је дошао тројни
савез који су послје примали један каби-
нет за другим од 1882. Говори о равно-
тежи на Средоземном мору, али има и
Јадранско, на ком је равнотежа више пута
обавила компромитирања. Аустрија говори
да се са сада задовољава окупацијом Босне
и Херцеговине; али ово за сада значи да
најјерва разбујаће берлински трактат
тек јој се прилика укаже. На је сљедећи
аустро-руски споразум односно сфера утицаја
над балканским државама. Све то на оче-
видну штету Италије по мору Лепанта.
Треба подићи благостање народа да он
може бити витезом идеала. Бисмарк је
рекао, да тројни савез учиниће монар-
хију у Италији, али говорник не види да
ком прогностички одговарајући факти. Ми
смо готови на жртве у одбрану, али не
можемо пристати на милионе, што тражите,
јер не видимо ни у далекој будућности
накида. Италија ће и даље живети и
супстана која неће се зауставити ако се
ограничи догма тројног савеза. И кад би
се одржала винека клаузула не би доп-
јела тако користити италијанском вину,
пошто су се у Угарској виноградни новово
подигли.

Рићо радује се важности у овој годиш-
ној расправи иностране политике, јер то
значи да се разбудно дух демократских
идеја, које се појављују у јавном животу
италијанском. Али држи да се говори
много о Арбапији, као што се много гово-
рило о Тунису. Боље је мање говорити а
више радити. Захваљује Принетти што је
ставио акценат у Драну а другог у
Албани.

Рикотти говори о сили без престола
— о протекторату. У тројном савезу Ита-
лија је експлоатирала. Тројни савез је
главна препрека разоружању, у ком идеалу
социјалисти слажу се са Аутократом руским.

Де Николо говори о свом дневном
реду, који позива владу, да ради дипло-
матским путем, да се остваре народне аспира-
ције Арбанаса. Усвајајући камара његов
дневни рад, предугореће оспосност, да
Јадранско море не постане туђинско.

Камини, изјеститељ, одговара неким
говорницима. Било би штетно удаљити се
од тројног савеза, који мир јемчи, и који
нам не стоји на пут, да ступамо са другим
државама у споразуме, који одговарају на-
шим економским интересима. Али би тре-
бало да обновљене тројног савеза буде тако
изведено, да нам обезбеди наше интересе
на Средоземном и на Јадранском мору осо-
битим уговорима. Призиваје тијесну везу
између политичких и трговинских уговора,
и да једни над другима имају утицаја.

Принетти, министар иностраних дјела,
држи дуг говор о разним питањима. О пре-
стојећем обновљено трговинским угово-
ра са Немачком и Аустријом мисли да ће се
постигнути. Ако од прилике милион екстори-
тари вине кезовимо годишње у Аустрију и
Немачку на штету мјесних произвођача,
увозимо из Немачке и Аустрије годишње
400 милиона индустријских производа, што

је на корист њихових произвођача а на
штету наших. За то не би било разложно
бојати се, да ће наши савезници одрећи
нашем вину праведну царину и тим пре-
кинути тако корисан трговински саобраћај.
Понавља своје уверење, да не се тај спо-
разум постићи, јер данас никаква извајска
политика не би се могла сматрати ни добром
ни срећном, ма како високе цијеље поли-
тичке имала, кад сна не би обезбедила
земљи трговинске везе, које могу развити
љезино произвање и љезино богатство. Што
се тиче тројног савеза одговара Барцелија,
који је споменуо једну његову бесједу из
г. 1892. за се у десет година стање ствар-
ног радикално измијенило. Од онда тројни
савез показује свој карактер све мирољуби-
вији, и не намеће нам никакав ратни
терет, тако смо наше војничке трошкове
могли смањити према нашим средствима.
На тројни савез су се наклинали и наши
трговински уговорници, који су допринијели
успјеху наших политичких веза; а факт
је најјачије доказао да се најинтимнији
односи са Француском могу сложити са
тројним савезом. Био сам срећан да се на-
ђем на овом мјесту, кад се најубједљивије
доказало — у Толуну, гдје се два народа,
очишћени најпослије душом од узјајмних
неповјерења, и признавши већ да неостоји
никакав основни неспоразум између узја-
јамних интереса, могла да даду маха оном
манифестацијама срдечног пријатељства тако
природним између два народа братска по-
раса, по генију и по култури. И на томе
се ограничило о тројном савезу, па је пре-
шло на арбанашко питање, о ком такођер
није ништа ново рекао, него завршио, увије-
равајући, да влада аустријска и влада ита-
лијанска настаје, и да ће радосно настојати
споразумно, и с најпотпунијим некористо-
љубијем о постепеном природном развоју
арбанашког народа.

Главни је, што је г. Принетти поби-
једио опозицију при гласовању буџета. Та
се опозиција састоји из већине старих
пријатеља тројног савеза, и она је до по-
следњег часа држала, да ће имати већину,
те да ће оборити новог министра. Али ре-
зултат тајног гласовања дао је министру
29 гласова већине. Пријатељи тројног са-
веза остали су дакле поражени!

РОМАНСКО СЛОВЕНСКА ЖЕЉЕЗНИЦА.

Тулонски састанак — пише одлични
руски публицист Горлов у петроградском
„Н. Времени“ — учинио је крај оним за-
тегнутим односима, који су умјетно били
створени између Француске и Италије
мајсторском руком Бисмарковом. После-
диче тих односа нигдје се грђе нијесу
осјећале као у Ници. Ту је било просто
скривено ратно стање. Нико није смио
дрети границу без пасажера, ипак сваки
час најдосаднија напенађена, сукоби, ап-
шења, шпијунирање и т. д. Ница је све-
зана осталим свијетом једином жељезни-
цом покрај мора, и у случају рата изло-
жена је сасвим непријатељском бродовљу,
а с богатим Цјемонтом, који је могао учини-
ти живот угоднији и јевтинији, Ница
није имала никакве везе.

Сад је већ ријешено да се између
Нице и Торина сагради нова жељезница.
Италијски дио од Торина до границе већ
је готов, и сад ће се наставити француски
кроз Соспел у Ницу. За тим ће друга ли-
нија саставити Ницу с Дном, и тада ће
овај планински предјел ући у општу си-
стему жељезничког саобраћаја.

Други је пројект од још веће важ-
ности. Опазило се, да велики жељезнички

пут из Лондона у Индију постојао ми-
лења свој правац. Најприје је одио из
Лондона преко Париза и Марсеља даље
морем. Капље је промијенио правац —
Лондон, Париз, Мон-Сенис, Торин, Брин-
дизи. Сада иде на Брисел, Базел, Сан Го-
тард, Бриндизи, и тако пресјеца Немачку,
остављајући Француску на страну. Али
се већ унапријед види даља промјена не-
гова правцем Остенда, Немачка, Беч, Со-
лун. Хоћели бити коначни правац, или ће
поћи из Беча у Цариград, Ангору, и Баг-
дад, у сваком случају Француска и Ита-
лија остају на страну, на корист Немачке
и поњемених страна.

Пред таквом перспективом у Фран-
цуској и у Италији напали су за добро
да мало промисле. Друштво „Париз-Лон-
Медитеран“ које је до сада припремало
походе на зигзаг, стало је мислити о кра-
ћим управним линијама. Пројектира се нова
линија: Париз, Лозана, Милан, Бриндизи.
Растојање од Париза тунелом испод Сим-
плона до Милана биће 885 километара
мјесто садашњих 1.049 кроз Мон-Сенис.
Италијани са своје стртне раде на крајој
линији између Милана и Бриндиза. Тако
будућа линија Лондон, Париз, Милан,
Бриндизи биће краћа од линије Лондон,
Остенда, Беч, Солун.

Али је ово тек половина цијелог про-
јекта и то половина мање важна. Друга
половина тиче се словенског свијета. Она
се налази у свези с преговорима, које
Црна Гора води с Италијом и који су
дали Књазу Николу могућност да рече
недавно кориснику „Фигара“ да пре-
стоји дјело изванредне важности — гра-
ђење жељезнице из Бара преко Ниша и
Гвоздених Врата у Одесу. О овој линији
мисле сви балкански народи. Она ће без
сумње удвојручити богатство Србије и
Румуније.

Са своје стране, наодећи се скоро у
Цариграду, ја сам опазио, с каквим узне-
мирењем Турци гледају на аустријски про-
јект до Солуна. У том пројекту узалуд
се крију политичке намјере под спољашњом
образином трговинских. Турци ће без сумње
симпатично гледати на пут из Бара у
Одесу, као прогутању, која неутрализира
аустријско продирале на Солун. Што се
тиче Бугарске, ја сам лично слушао из
уста министра комуникација Тончева, с
каквим искреним задовољством његови са-
отачественици гледају на ту међународну
артерију, која пролази покрај њихових
врата.

Тако на цијелој тој новој линији
нигдје нема отпора. Према томе међуна-
родни комитет за пробијање тунела кроз
хрват Фосила (између Париза и Лозана),
у сједници од 23 марта, у Паризу, проу-
чавајући питање англо-индијске поште са
франко-италијанског гледишта, прошао је
к проучавању франко-италијанског саобра-
ћаја са Русијом преко Балкана, и дошао
је до следећег закључка: „До сада су сви
саобраћаји између француског и словенског
свијета одили преко Немачке. Провођењем
исправљене линије Париз—Бриндизи и
друге линије Бар—Одеса, кратким предавом
преко мора из Бриндизи у Бар, оствариће
се велики међународни романо-словенски
пут мимо Немачке“.

У Француској је ово питање већ
популаризирао прелијепим чланком Шарл
Луазо у „Revue de Paris“, у Италији ге-
нерал Рикотти и професор Кименти по
многим листовима. Али у последњој сјед-
ници комитета „Париз—Бриндизи“, један
члан је с правом опазио, како у Италији,
Француској и на Балкану штампа попула-
ривира овај пројект, а у Русији, којој обе-

ћава огромне користи, мало се о њему
пише. Зар је није Немачка хипнотизи-
рала? Комитет „Париз—Бриндизи“ јако
жали, што нема довољних односа са Ру-
сијом, и жели да ступи у живље односе
са Русијом.

Послије свега вишеченог, читаоц,
који познаје европску карту, може по-
сумњати: зар је постојећи сада пут Лон-
дон—Париз—Бриндизи тако искривљен,
да је дужи од пута Лондон—Остенда—
Беч—Солун? Не, он је и сада краћи, него
прелаз морем из Бриндиза у Суец траје
24 уре више него ли од Солуна у Суец, и
се тога економија времена остаје на страну
Солуна; али исправљеном линијом Париз—
Бриндизи постигава се равнотежа. Са стра-
не пак новчане економије ваља да је лакше
возити се што краћом жељезницом па је
замјенити поморском возњом, тим више,
што у овом случају превоз врше енглески
параброди.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(К 75-годишњици смрти Н. М. Ка-
рамзина.) Московска „Роднаја Ријеч“ пи-
ше: На 22 маја навршило се 75 година да
је умро Карамзин знаменити руски писац
свршетка XVIII. и почетка XIX. вијека.
Његова „Историја Руске Државе“ можда
је јединствени своје врсте споменик пре-
великој оданости науци и неуморнога труда
у критици необрађеног материјала. Тај
труд је био првом научном руском исто-
ријом и с тога се може Карамзин с правом
назвати родоначелником руске историо-
графије. Прије њега готово није било
критичких ислијесених руске историје
у руској књижевности. Данас, имамо цео
ред класичких дјела о руској историји.
Карамзинова радња наравно већ је изгу-
била свој први значај, али у прво доба
уживала је огромно име и читала се на
расхват. У томе његовоме дјелу главна је
заслуга Карамзинова, али се он прославио
и као журналист и белетрист у руској
књижевности.

Никола Михајлович Карамзин родио
се 1 децембра 1766 у симбирској губер-
нији у Богородицком. Отац му је био чо-
вјек не богат из средњег племства. Бу-
дући историк добио је прво образовање у
очинској кући без бриге материна, која је
умрла одма послје његова рођења. Своје
образовање је довршио у Москви, гдје је
остао да живи. Ту се упознао с Н. П.
Новиковим, знаменитим човјеком у руској
образованости, који је тада играо важну
улогу. Опазивши даровитост младог Карам-
зина, Новиков га савјетовао, да се посвети
књижевности и дао му је рада. То су
били преводи из разних иностраних књижа
педагошке садржине. Већ се у тим пре-
водима опазила красота Карамзинова слога;
такав лијепо слог онда је било нешто
невиђено, и савременици су му се дивили.
Карамзин је био први, који је показао да
се и руски може лијепо писати.

Г. 1789 Карамзин је пошао на пут
по Јевропи, и резултат тога путовања била
су знаменита „Писма руског путника“,
која су изашла у „Московском Журналу“,
у ком су још радили Херасков, Державин,
Богдановић и други. Али је главни сарад-
ник био на том листу Карамзин. Осим
ових „Писама“, која су у своје вријеме
играла важну улогу, упознавајући Русе
са западом, у „Московском Журналу“
изашло је и неколико pjesама Карамзина
и ред приповиједака: „Наталија бојарска
шћер“, „Бједна Лиза“ и друге. Успјех
ових радова био је колосалан. Не само да

планини Мелтину, врло добра за пиће. То
је само један токак коме вода пада у једно
подуже дрвено корито, а из овога иде опет
у друго корито исте величине, која са
првим чини прави угао. Било је 10 ура
кад смо ту пали и обједовали. Пошто смо
се сити насладили лијепо воде са Пшут-
нице наставили смо пут уз Грло од Мел-
тина, које бијаше богато шумским дрвећем,
ма нигдје букве, па на голу и без нигдје
дрвета Скалу од Стола, као и цео Сто
што је пусти без дрвети. Ту нам се указали
на врху самараста и до пола шумовита, а
од пола горе гола Сута и опитроглана Шен-
телија. На Столу смо се дуже позабавили,
јер ту најосмо зубачке пастире, а мало
доцније дођоше и спичански, а шумански
бјеху већ окупили коло на Јанкића дочене
и ту пјеваху играху пуцаху из пушак,
а женске засјеле у коло па пјетаху вјен-
чеве за браве и пјеваху сједећи. Пјесма
која се пјева кад се вјенчеви плету и
козама на рокове међу ово је:
„Данас ми је Спесов денек;
„Ко ми мину покрај бтоке
„А не рече: да није ток,
„Спасио га Бог,
„На мој који рог!“

Ово је pjesма зубачка и шуманска;
спичанска је већ мало друкчија, а ево и ње:

„Данас ми је Спасов данак;
„Стока жоја на врх Скале
„Вјенчевима на врх главе.
„Спасио нас Бог,
„Па говедни рог!“

И о вјенчевима треба рећи коју
вјенчеви су им сасвим различити; најпра-

ЛИСТАК.

ПАСТИРСКА СЛАВА.

Зупци, 24 маја 1901. — Римокато-
лички Спасов-дан у Зупцима, то је права
пастирска слава. Тек што је сунце огра-
нуло сколна брда, која ово село луком
окружавају, пастири се из кућа довикују
уз пуцањ пушке, и главе на коју ће се
уру састати и гдје Сто, на граници црно-
горско-аустријској и Белија (планине) на
помеђу планичко-приморској, то су рочна
мјеста, гдје се они око подна састају. На
Стоду, пошто он долази на худуту сип-
чанеком и шуманском, долазе такође чо-
банци-де спичански и шумански, разумије
се, сваки у свом худуту. То јутро ће сваки
чобан-ца обући се у љетно (бијело) свечано
одјело. Мушки ће узети собом по једну
двоцјевницу или коју другу ловачку пушку
и по неколико теста фишке или по доста
барута, а женске попуне скуте питомог
цвијећа, којег ће помијешати са оним
планинским, као што ћемо мало ниже
виђети.

Ја сам знавао за ту идилску свеча-
ност, па сам нашао за умјесно да истој
придружим учашће школске младежи, те
сам са њима учинио тај дан једну за-
машну ескурзију до на врх Стола и Шен-
телије, одасице нам је најљепше било по-
гледати узакоко, те да би узајамно учашће
ђакова са пастирима дало импозантнију

импресију свечаности, попут оне анђео-ско-
пастирске славе у Витлејему на дан Спа-
совог рођења.

Ми смо тачно у шест ура у јутро
пошли уза Скалицу од Рибњака заједно
са чобанима и њиховим стадима. Мелодије
ђачкијех pjesама и оне пастирскијех да-
ваху неку чудну хармонију, која офраци-
раше младалачка срдашца. Како једнијем,
тако и другијем опажање се на лицу нека
весела и срдљана раздраганост. Вријеме
нам је било врло угодно: облак се разли-
стио по азурном своду, и пустио неколико
бисеријех капљица, које су нас расхла-
диле и путовање нам олакшале. Пут је
насе водио испод Црног Крпа, на коме се
налази фортница из турског доба, уз теле-
графску жицу, која иде од Вира за Бар.
То је такозв. царски пут, који води од
Пристана и Бара за фортнице: на Рибњаку,
Црном Крпу, Бијеломе, Љубину и Граду
на Суторману. Кад смо прошли Црни Крп,
ми смо оставили царски пут и пошли смо
у лијево уз Горњу гору и ту се с њима
растали који су нас попутали са неколико
метака из пушке, на што смо им се морали
по овдашњим редом истим начином ода-
звати, иначе била би увреда. У Горњој
гори бјеху неке зубачке трнице и око њих
посађено баштенског поврћа: лука, зеља и
др. а имаше и зипатне земље посијане
пшеницом и све ограђено у међама. Рад
око међа припада специјално Кучима, који,
као тице селаци, долијећу оваме с јесени,
а одлијећу с прољећа, па преко цијеле
зиме раде по јефтину цијену поглавито

их је свак читао, него их је и на пауст учио; хероји, које је писао изводио, поставили су идеали омладине и сама мјеста дјеловања „Вјесне Лиге“ — окол Симонина манастира и тако звани Лизин пруд, гдје се тобож утопила „Вједна Лиза“ — постала су најомиљенијим мјестима шетње. Убрзо Карамзин је прекинуо издавање тога листа, па је своје радове из њега засебно печатао. Г. 1801 покренуо је „Вјесник Јевропе.“ Успјех је био нечувен. Онда је имао 1200 претплатника. „Вјесник Јевропе“ са „Московским Журналом“ створили су нову епоху у руској журналистичкој. Не обзирајући се на такав успјех „Вјесника Јевропе“, Карамзин га напустио и коначно се посветио састављању руске историје. Његови пријатељи то доставе Цару Александру, који нареди да се Карамзину издаје 2000 рубаља на годину и да му се ставе на расположење архиви државни. Тада Карамзин стаде проучавати и истраживати историјску грађу и одаде се искључиво руској историји. Г. 1816 Карамзин је подио Цару првих 8 књига „Историје Руске Државе“, и добио је на издавање 60.000 рубаља асигнације. Отада је Карамзин живио у Петрограду, настављајући свој рад. Г. 1821 изашла је девета књига, г. 1824 књига десета и једанаеста, а г. 1826 дванаеста. Знаменити историк умро је 22 маја 1826 у тавричком дворцу, у ком је живио, и сахрањен је на гробљу Невског манастира.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Да ли да сијемо између кукуруза и друго шта?) По многим мјестима сију се између кукурузних врста бундеве, пасуљ или друго шта као што сви знамо, то биље између кукуруза и донесе сваке године мање или више користи своје госи. По нико није долазио на ту мисао, да ли то посијано биље рађа на штету кукурузне бербе или кукуруз исто толико рађа, као и да није између врста посијано друго биље? Нико није истраживао да ли је кукуруз много мање рода допно, него што врједни плод биља, посијаног између кукуруза? Рјечју, да ли је врједно сијати између кукуруза друго биље или не?

На мезехејешкој ергели поситивали су ово питање, да се ујерје колико мање рода донесе онај кукуруз, између којег је посијано и друго биље, него гдје је кукуруз сам, чист.

Гога ради су једну таблу земље подијелили на два једнака дијела. Априла 22-ога посијали су цијелу таблу пинолета кукурузом, који је 8 маја никао. Сад су на једној половини посијали сточне бундеве између врста а другу су половину оставили тако, каква јесте.

У почетку је кукуруз подједнако напредовао на објема половинама; изгледало је да међу њима нема никакве разлике и то је тако трајало све до бербе почетком септембра, јер овај кукуруз раније приносије.

Табле су овако родиле:

На табли, гдје су и бундеве биле засеђене родило је 500 килограма кукуруза и 695 килограма кукурузовине (тулеја) а нув то још и 945 килограма бундева.

На чистој табли родило је 565 килограма кукуруза и 720 кукурузовине. Кад се овај род у новац прерачуна, онда је прво споменуто табла (са бундевама) донијела прихода 28 круна 36 филпира а друга чиста табла 31 круну 22 филпира.

видији је спичански, јер је унаоколо као вијенац оплетен. а онај пушански је прави бокет најразноврснијег цицјећа, који се паседи на рогове; зубачки је сасвим нешто друго. Он, кад се објеси кози или овци о рогове, даје изглед, као кад би дјевојчица од 10—12 год. пустила козу преко чела до очи, па је ту сасјекла до сјајенијех очи, а поврх не извине чела кад би ставила један ред разнобојнијех ружа. Мјесто које код овог вијенца је десевисе, који је у једној расципеленој палици поређан и строго зарубљен.

Подно нам је откуцало на врх Стола, одакле је нам лијено било проучавати брда и равнине, које и падине, долове и брегове, као и заливе и ртоне, острва и полуострва и још неке физичке појаве, као, облак, магла, роса, киша итд. Када смо одатле пошлци попутарили су нас са пушкама како зубачки тако и спичански пастири; ми смо им се са по једним метком одговорили и пошлци ња, а они су подуже нас метцима поздрављали. Требао је нам изаћи још на врх Шентелије (н ми смо изашли преко њеног гробена. Са јајастог врха Шентелије отвори нам се величави хоризонт, који засијахте: Арбанашке планине (Проклетје), Зетску равницу, Скадарско језеро, Црмницу са њеним мочварним пољем и кршевиним брдима, онамо поноситу Румију, седласти Лисин, клинато Барско поље и недогледно Јадранско море; хоризонт пун одблијеска божанствене хармоније и дивоте природне! Ту се мора човјек подуже задржати, да се

Као што се, дакле, из овога огледа види, ко спје бундеве по кукурузу, тај слаби кукурузну бербу а то је лако разумјети, јер бундева отима храну од кукуруза, а кад узмемо на ум да бундени треба много хране јер у масној, добро наћубреној земљи најбоље прти, онда можемо разумјети, да бундеве много хране потроше на посијаној земљи.

Но поред тога бундева нам стаје на пут, да кукуруз његујемо и окопавамо и подгрђемо колико треба а тиме опет слабимо кукурузну бербу.

Стога можемо дати овај савјет ратарима: онај ратар, који бар прву копљу може обавити коњским плугом, тај још може сијати бундеве или друго шта између кукуруза, јер ће на тај начин олако доћи до сточне крме, која му може потрајати до Божића или до нове године, а нув то је и кукурузу дао потребну његу.

Али који на већем комаду земље газдују, много ће умјесније радити, ако засебно производе кукуруз а засебно бундеве; на томе ће се бундева јако захвалити, јер ће тако врло лијешо родити, дабогме ако је сјеме здраво и од добре врсте.

„Наша“

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 8 јуна.

(Киша.) У сриједу и у четвртак падала је велика киша као сред јесени. По студени, која је завладала, одиста је ово била општа киша по свој држави. Дошла је у посљедњи час нашим југо-источним крајевима, гдје је љетина већ била у опасности. И данас је кишљиво.

(Петар Андријан Самарџић.) Јутрос нам стиже сљедећи телеграм са Грахова: „Јучер смо сахранили врлог и мученичког старину Петра Андријана Самарџића, вођу и првог и другог Кривошијског устанка, који се од тада био склопио у Црној Гори. Жалост општа и велика. Спровод предиван.“

Нека је лака слободна земља црногорска храбром борбу и мученику народном! Вјечан покој његовој српској души!

(Личне вјести.) Ових дана био је овдје познати словеначки родољуб, г. Иван Хрибар, начелник града Љубљане.

(Ровца, 2 јуна 1901. год.) — У овоме племени највећа је ријека Мртвица. Она је већа и од Мораче, гдје се с њом састаје, па и ако она у Морачу гине. Њени многобројни извори у високим мртвеним стијенама нивејма бијесне, кад се у планинама снијег топи, то отуда је у ово доба од године Мртвица много велика. Свагда је лељна као лед, а брза тоба, што ни једна друга ријека, па за то мјештани обично кажу: „махната Мртвица.“

Сиромас Лука Ђиканов, старац од својих 60 год. ишао је поред саме ријеке Мртвице. Некако се, по његовој несрећи, омакне с неке стрмене плоче и пане у воду. Страшни таласи „махните“ Мртвице баце га на матицу и пода га стаде бацати немилостиво својим скоковима.

То виде троје дјечице, која су ишла у школу, а намјерила се близу обале, куда ће утопљеника вода навијети, па не буду лијени, него одмах једнога свежу у појас, да га у случају нужде не би пустили други двојица, па га пропусте напријед а други двојица за њим па загази до под плауха. У толико нанесе вода утопљеника и онај га први аграби за аљину, па повуче к себи а они двојица њега и

сит нагледа оног дивног шаренила природног! Одатле смо се пустили низ страну сјеверно-источну падину њену, куда смо за тили час, газећи до по листова буково лишће, а хватајући се од дрвета за дрво, да се не би стрмоглавили, били на воду Бапину, која остоји до 15 минута од оуке на Тврдоцу, а навали се при старом путу, који води за Црмницу, у црмничком худуту; јер граница приморско-црмничке нахије иде од врха Шентелије њеним гробеном на Велију па на Маркову главу и Тврдоц, одатле хрбатов на Град на Суторману па на Јанац, коме је врх изречкал као гробени, на Широку страну па на Грло од Мужине, Мужинцом и Куномом на Бијелу скалу. То је један вијенац планински, који изгледа као срп, коме ручица би била Шентелија са Велијом, а врх Бијела скала. Башина, то је једна од најбољијех вода у Суторману, којих има без броја, али су најбоље и најпознатије ове суторманске воде: Пишутца, Башина, Вода од Цера и Марков студенац. Ове двије потоње налазе се у крај старог пута, који води од Бара преко Сутормана за Вир; једна је на сјеверној (м. ст.) а друга на јужној падини Сутормана и једна и друга остоји по неколико минута од колског пута озго.

(Свршиће се.)

тако се срећно испетљају на крај са живијем утопљеником. Изавитељи су стари од 11—12 година.

Ст. Н. Вулатовић.

(Из Главнег Одбора за подизање дома умобогачијех.)

(Наставак.)

Преко окружног Одбора Васојевићког приложили су из општина: Божићке, Леовичке, Трешњавичке, Требачке, Слатинске, Салетичке и Ријечке:

Гг. официр Милија Дедовић 2 фор; кмет Тома Савић 1 ф, Васо Ненадов 1 ф. и 50 н. Радосав Вукашинов, Милоша Божић, Јакић Дубак и Миливоје Дубак по 50 н.; Богдан Дедовић 80 н., Цетар Дубак и Милош Радоњић по 50 н.; Мујо Вучевић 1 ф. Саво Лабудов 20 н., Радун Јанићијевић 50 н., Маријан Арсов 30 н., Пуле Вукотин 40 н., Вукота Арсов и Стефан Дубак по 50 н.; Вуко Јаховић 1 ф., Јован Јаховић 40 н., Петар Вукотин и Ристо Миловој по 50 н.; Цетар Дедовић 1 ф., Јоко Дубак 20 н., Божица Добрашинов, Вуко Бошков и Радисав Мипија по 20 н.; Мирко Милутиновић 50 н., Петроније Радоњић 30 н., Мијајло Новов 1 ф., Мило Јаовић и Раде Радунов по 50 н.; Павле Вукићев 30 н., Крето Томин 50 н., Милосав Иванов 10 н., Ђоко Дубак 50 н., барј. Никола Дедовић 1 ф., Гавро Миланов 50 н., Мијајло Дедовић 40 н., уч. Вукић Масловарић 2 ф. и 50 н., Радисав Ђоков и Богди Микетић по 1 ф., Митар Радоњић 50 н., Милета Зулевић, Милош Вучков и Ђоко Зулевић по 30 н.; Милоша Микетић, Зеко Мићовић, Вучко Микетић, Милан Ђуров и Вукашин Бошов по 20 н.; Богдан Микетић 50 н., Милош Мићовић 20 н.

Гг. официр Гавро Чукић 1 ф., Радисав Јовов, Зарија Вучићев и Гавро Милетин по 50 н.; Јован Перишин 30 н., Мипа Урошев 20 н., Вук Млађенов 30 н.; Радосав Николаић 50 н.; Радисав Стеванов 80 н., Алекса Недов 20 н., Вук Станојевић и Трифун Ристов по 50 н.; Ђуро Мијајлов 30 н., Милош Јовов 50 н., Станиша Радошевић 30 н., Зарија Милатов и Милета Јовов по 50 н.; Илија Арсенијевић 70 н., Радоња Јакићев 50 н., Милан Јовов 30 н., Зеко Маријановић 20 н., Мирко Вучетин 50 н., Радош Томов 20 н., Ново Јакићев, Стеван Драгићев и Јевто Мијајлов по 50 н.; Ђукан Биљков 1 ф., Радун Миков, Јован Милошев, Пуниша Шаров и Милоша Радојевић по 30 н.; Арсо Петров и Радуле Јовов по 50 н.; Мирко Радованов 60 н., Арсо Радивојевић 20 н., Милун Урошев 30 н., Радисав Ђоков 1 ф., Радоња Веков 30 н., Радоња Вучићев 50 н., Ђорђевић Јованов, Јово Вучић и Јоко Вучетин по 20 н., Радоња Павићев 50 н., Милосав Зеков 30 н., Зарија Ђунов и Алекса Вукићевић по 1 ф.; Томица Николаић, Мирко Тодоров и Мијајло Драгићев по 50 н.

Гг. офиц. Ђоко Милошевић 1 ф., Секуле Рапчевић 2 ф., Милосав Максимов и Радисав Максимов по 20 н.; Милутин Јакићев 30 н., Милета Вукотин 10 н., Радосав Стефанов 50 н., Мико Лабудов 20 н., Радо Вукићев 25 н., Милосав Вукотин и Станиша Милетин по 30 н.; Саво Вуков 20 н., Панто Милетин 50 н., Лука Миланов 20 н., Новица Бојов 50 н., Андрија Николин 20 н., Радисав Вукајлов 30 н., Велиша Радулов 50 н., Радоје Вучићев и Андрија Радованов по 30 н.; Вукота Радованов 20 н.; Вучко Марков 50 н., Томо Заров и Гавро Радулов по 20 н.; Радомир Радованов 30 н., Јосиф Драгов 50 н., Милан Урошев 40 н., Мићо Мијајлов 20 н., Милосав Драгов 50 н., Милета Миланов 20 н., Ђоле Лабудов 30 н., Радоје Јованов 50 н., Јеремија Ђутов и Косто Симој по 10 н.; Стефан Милованов и Мијајло Вуканов по 20 н.

Гг. официр Радисав Бандовић 1 ф., Милић Бандовић и Аксо Радоњић по 1 ф. и 50 н.; Спасоје Петров, Симо Заров, Милутин Ђеков, Мирко Драгојевић, Никола Јаковов, Милош Симонов, Бошко Симонов, Васо Мијајловић и Радуле Савов по 50 н.; Радош Николин 1 ф., Јаков Петров, Журо Радојевић, Лука Арсов по 50 н.; Милета Радоњић 20 н., Аксо Миловој 50 н., Ђоко Радоњић 1 ф., Милутин Радулов 20 н., Бошко Рафов 50 н., Јово Зулев и Саво Значов по 20 н.; Јеврем Дукић 50 н., Панто Дашић 10 н., Јакша Миланов 30 н., Јован Ђубовић, Раде Ђолевић, Вуко Стефанов и Јаков Милованов по 20 н.; Вучић Плавшин и Васо Перутин по 50 н.; Томица Миланов 20 Вукашин Дујов и Милован Дукић по 30 н.; Јевто Дукић 20 н., Милан Кићовић и Петар Кићовић по 50 н.; Илија Марков 20 н., Милоша Зеков 10 н., Радисав Миков 50 н., Ново Вуков 15 н.

Гг. оф. Гавро Марсенић 1 ф. и 20 н., Иво Бошков 10 н., Грујо Илић 20 н., Секуле Антов 15 н., Милија Вукосавов, Радош Радованов и Милован Симој по 10 н.; Панто Радосавов 20 н., Мипа Радулов 15 н., Јеврем Радивојевић 10 н., Симо Мијајлов 15 н., Мушо Вељов 10 н., Радисав Савов и Радоје Петров по 20 н.; Милоша Вукотин 25 н., Милун Спасојевић 20 н., Андрија Милошевић 10 н., Максим Чукић и Арсо Вуков

по 30 н.; Пуниша Вуцов 10 н., Никола Урошев 30 н., Мипа Чукић 50 н., Бацо Ђоков 30 н., Јаков Алексин 15 н., Милосав Урошев и Радосав Јапаров по 30 н.; Милован Кастратовић 20 н., Ђоле Николин 30 н., Косто Радулов 60 н.

Свега: фор. 92 05

Од пр.: ф. 25682; ока ж. 24694; брава 173;

Укуп.: фор. 25774+05; ока жита 24694; брава 173;

(Наставиће се.)

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БИОГРАД, 4 јуна. Низам и Арнаути опет су повриједили границу Србије. Долази вјест да се појавила побуна у Новом Пазару против власти. Усташки пријете такође српском становништву.

ЦАРИГРАД, 5 јуна. — Јоаким III. стигао је из Свете Горе, аklamиран великим мноштвом народа.

ПЕТРОГРАД, 5 јуна. — Царица је родила шћерку.

ПЕТРОГРАД, 6 јуна. — По аваничном булетину стање здравља Царицине и Велике Књагиње Анастасије потпуно добро. У Петерхоф су стигли Велики Књаз Наследник и Царица Мати. Град је искићен заставама. У вечер освјетљење.

КАНЕА, 6 јуна. — Консули су саопштили Принцу Ђорђу вољу сила заштитница да се уздржи status quo на Криту.

БЕРЛИН, 6 јуна. — Цар Вилхелм је опет држао велики говор, у ком је казао, да је мир јевропски обезбјеђен за много година.

БИОГРАД, 7 јуна. — Иабори за скупштину су расписани 4/8 а за сенат 18/8.

АТИНА, 7 јуна. — Држи се да ће се Принц Ђорђе, послје посљедње ноте сила заштитница, примити за друге три године управе Крита.

БЕРЛИН, 8 јуна. — Говори се да ће руски Цар присуствовати маневрама у Данцигу.

БИОГРАД, 8 јуна. — Листови доносе, да је руски Цар одговорио, да ће радо примити посјету Краља Александра и Краљице Драге. Кашиће ће се одредјелити рок.

АЛЕКСАНДРИЈА, 8 јуна. — Куга се шири по равним лукама мисирским.

РИМ, 8 јуна. — При расправи буџета иностраног у сенату Пригети је изјавио да су интереси Италије на Средоземном мору и на Балкану довољно обезбјеђени. Велике силе јевропске су олеменат мира, и сљедствено односи великих народа су све мање затегнути. Сенат је одобрио буџет инострани.

Англо-бурски рат.

ХАГ, 3 јуна. — Госпођа Бота задржала се двије уре и по са Кригером на је отпутовала у Брисел.

ПРЕТОРИЈА, 3 јуна. — Колонел Елнот имала је живу битку са Бурима под Деветом. Бури су изгубили 17 мртвих, 3 рањена и 45 заробљена. Инглески губитци износе: 20 мртвих, међу којима 3 официра, и 24 рањена.

БРИСЕЛ, 4 јуна. — „Ендепанданс Белж“ доноси депеше измијењене између Кригера и бурских вођа у Стандертону о могућности мира с Инглесима частним условима. Кригер ће издати манифест, којим ће одбити од себе одговорност за закључење мира без јамства потпуне независности јужноафричких република.

ПРЕТОРИЈА, 5 јуна. — Јаче силе бурске изненада су напаале на 250 Аустралијанаца 20 миља на југ Мидлбурга у Трансвалу. Остала су мртва 2 официра и (?) војника, а рањена 4 официра и 38 војника. Остале су Бури били заробили али су их опет пустили на слободу.

Службене Објаве

О Б Ј А В А

Којом се износи на јавну продају око 4. рала ораће земље Васа Ђурића, која се налази на „Драг“ ише Ришине.

Речена земља уцињена је 680 круна, те ко би је жељео купити, нека се пријави у Канц. Окр. Суда Подгоричког 25 јуна т. г. у 3 сата по подне, где ће се држати јавна продаја.

Напомене се међутим, да се речена земља неће на овај начин даи, као ни на други рок кад би се овако, продати испод процињене вредности. Дочим на трећи рок, који би за тим сле- довао, уступиће се понудиоцу највише цијене, али никакво испод двије трећине процињене вредности.

Личитанти су пак дужни, да положе у на- пријед 10% од процињене вредности у име кау- ције и то или у новцу или јамчевином врху непо- кретности својих добара.

Повијају се најзад сви повјерљиви дужникови, да пријаве суду своја потраживања прије оваког рока.

Број 493.
Подгоричка, 24 маја 1901 г.
Из Канц. Окр. Суда
Р. 154. Бр. 30. 2—2

О Б Ј А В А

По ријешању Кн. Окр. Суда барског, Број 42 од 18 маја 1901 г. овим се износи на јавну продају 1½ рало земље Муја Матевића, налазеће се у звано „Бурташине“ (барско-поље), а за намир задужнице сврх исте учинене.

Поменуто 1½ рало земље оранице има право натапања водом аваном „Бурташине“ и то 18 часова реда као и остали удионици, а граници: од истока: Муја Матевић; од запада: Стјепан Куртовић; од сје- вера: Муја Матевић; а од југа: Марко Станишић — сви земљом.

Повијају се сви они, који би жељели речену земљу купити, или пак имају какво стварно право над истом, да у кауцију од 10% присуствују распро- дају, која ће се обављати у канцеларији Кн. Окр. Суда и то прва 25 јуна, друга 25 јула а трећа 25 августа 1901 г. од 3—5 часова по подне.

На прва два рока горње имање неће се про- дати испод процињене вредности, већ на трећем року, али никакво испод ⅔ процијене

Бар, 19 маја 1901 г.
Из Канц. Окр. Суда
Р. 189 Бр. 31 2—2

О Б Ј А В А

Којом се износи на јавну продају од непо- кретне имовине Пагта Станишина, шест рала земље у једном комаду, у горње-поље. Земља је првог нумера а спада међу следеће границе:

Од истока: сеоски пут, од запада: Богдана Санићена, од сјевера: Николе „Лековића“, а од југа: Милоша „Одана“ земља.

Речена имовина продаје се бив икаква више прала у ишту, једино под границама, а за измвр дуга Митру Николићу, којему је и подложена. — а процињена је 720 круна.

Имањат почиње од 3 маја на три мјесеца, а инквиритат ће се на 3 јуна, па на 3 јулија, али се на прва два рока никоме неће уступити, по тек на 3 августа ов. год., али ни тада испод ⅔ процињене вредности.

Понуда ће се чинити на лице мјеста у горње поље код моста Крста Милетића.

Ко би ишту земљу жељео купити, нека се пријави код поменутог кмета. Купац је дужан пријед продаје подложити кауцију 10% — у новцу, валови земље, или сигурна јемца.

Са овим повијају се сви они, који имају право прече купње, као и они који желе купити речену имовину, да се пријаве код поменутог прије продаје, јер иначе губе своја права.

Број 200.
Милошчи, 28. маја 1901 год.
Капетан Мато Новаковић.
Р. 201 Бр. 33 2—2

О Б Ј А В А

Овјем се износи на јавну продају двије куће Анта, Марка и Сана браће Шофранца, постојеће у овој Вароши.

1.) Кућа на поду, налазећа се под стари Витан, под N-то 56 у којој сјаджи, дужице метара 4 (48 цм., ширине мет. 6. 63 цм. У реченој има камара и кућа, а при истој налази се кухиња, дужином и ширином по метра 2. 30 цм., као доље и коноба, ширином и дужином колако средња кућа флхе. Поменута кућа граничи, од истока: кућом Благоте Ђушића, од запада: кућом Михајла Пећара, од југа и сјевера: сеоским. Такође се обављају, да је речена кућа заложена под круна 620 подписато управни, а уцињена је 650 круна.

2.) Кућа повезана под N-то 174, налази се међу кућа Ина С. Јовићена и бивал пак Ни- кола Бастића, граничи од југа: јавном, а од сјевера: аградом; иста је кућа широка мет. 7 а дугачка м. 6. 75 цм. има 8 камара са једном кухињом у којој сјаджи ширине мет. 3. 10 цм. а дужине м. 2. 55 цм.; при истој има једна тена, а на њима аграда, која је дугачка мет. 22. 50 цм. а широка 5 мет. са пола бицијерне и пола нужног мјеста. Поменута кућа у подлогу је за 1300 круна Арса Пшенковићу овданимем, а иста је уцињена 2000 круна.

Како једна, такође и друга кућа, продаваће се на јавној личитацији у канцеларији подписате управе дана 28 јуна ов. год. Разумије се, ако не би реченог дана доуришле процињене вредности, продужиће се рок продаје до 25 јула тек год. а не буду ли и овог пакхата надале процињене вредности, оста- ниће се и трећи инквиритат, на 28 августа тек. год. којег дана ако не буду надале преко ⅔ процијене уступиће се гореваначеним повјерљивима за ⅔ — процињене вредности.

Истодобно се повијају сви повјерљиви поме- нуте Браће, да до 28 јуна ове год. поднесу тачне рачуне, колико и од чега им дугују, у случају који не би до оваког дана поднио, губи право на даље потраживање.

Ка Броју 535.
Ријека, 28 маја 1901 год.
У п р а в а
Општине Вароши Ријеке.
Р. 335 Бр. 34 2—3

О Б Ј А В А

Према наредби Кн. Окружног Суда колашнич- ског од 3 маја ов. год. Број 282 а по ријешању Кн. Величког Суда од 8 марта ове год. Број 156. овим се износи на јавну продају, доље овакано имање Стева и Даска Чујовића из Колашина, за намир њи- ховијех дугова. Имање се састоји из:

а.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

б.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

в.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

г.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

д.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

е.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

ж.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

з.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

и.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

й.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

џ.) Кућа доклатна у кругу пјаче, доље кат 3 лица од камена, а 1 од опеке, горњи бој једно лице од камена, а три од опеке, дуга од лица пјаче 7-35 м. а широка 11 м.

Дови приамајат кад садриж једну бугину и по- нади исте једну собу са једним прозором, један по- друм и портик широк 1-70 м.

На горњи кат воде степени од 12 степеница широке један метар, а на горњем кату налазе се 2 камаре, са по 2 прозора од лица пјаче, а двије камаре по ади овијех са по једним прозором, један клијет (ставак) и портик, са једним прозором, широк 2 мет. Са западне стране куће налази се обор огра- ђен дрвеним авлијом, дугачак 16.60 м. а широк 7.34 м. у обору кухиња, широка 2.50 м. а дугачка 6.60 м. такође и штапа дугачка 7-40 м. широка 5. мет. Кућа се налази у врло добром стању а све горње имање граничи: од истока: лицем пјаче, од сјевера: кућом и бантом Петра Чкерковића, од запада: ули- цом која води између кућа, а од југа: граничи кућом и бантом учитеља Арса Мишића. Међу горњијем гра- ницама поменута кућа уцињена је 4600 круна.

Такође износи се на јавну продају и 1½ рало земље поменутијех Чујовића за намир њиховијех дугова. Земља граничи од истока бантом цркеном, од сје- вера: потоком, од запада исто потоком, а од југа: земљом Арса Н. Меленића. Поменута земља под гор- нијем границама уцињена је 400 круна.

Повијају се сви они који би жељели речено- имље купити, или имају какво стварно право над истим, као и они који имају право прече купње, над горњијем имањем, да при у кауцију од 10% од процињене вредности присуствују распродају.

Личитантија ће се држати у канцеларији Општ. Управе колашничке и то на 2 јула ов. год. у 3 часа по подне, други 30 дана послје првога, а трећи 30 дана послје другог у горе овакеном часу.

На горње два рока, горње имање неће се продати испод процињене вредности, већ на трећем року, али не испод ⅔ процијене.

Купцу ће се оставити рокови исплате на рате од данас за 2 године по уговорно кога имају Чујовићи са дужитељима, и то, кад купац прими имање да изада 1329 круна са добићу 10%, на 2723 круна. На 1 јануара 1902 год. круна 400 са добићу на 1400 круна. На 1 јулија исте године 400 кр. са добићу на 1000 круна. На 1 јануара 1903 год. кр. 300 са добићу на 600 круна, а на 1 јулија исте год. круна 300 са добићу на 300 круна.

Број 217.
IV 1900. 165.
Колашин, 26 маја 1901 год.
Општинска Управа
Предсједник бар. Филан Кривошевић.
Р. 490 Бр. 35 2—3

О Б Ј А В А

Којом се износи на јавну продају следећа имо- вина Крема Мунићина Рад-ића из села Косора за измвр 2000 круна 80 хелера, аваног дуга, којег дугује Управи Општине Вароши Подгоричке, и то:

1.) Долина код Шивкуоса“ у којој је ⅔ косе ливаде и 1 листосјека шуме, међу помеђање: Од сје- вера и истока: сеоска комуница, а од југа и запада, ливаде Митра Маркова и Станоја Мушићина. Уцје- њена 300 круна.

2.) „Брије“ у којем је: 1 рало оранице, ⅓ косе ливаде и 6 листосјека шуме са пошвином простором браненим, међу помеђање: од сјевера, истока и за- пада: браневице Мушике Борова Милете Мушићина и Томе Бацова, од југа: сеоска комуница. Уцињен 400 круна.

3.) „Опшеница“ у којој је стаја: убао 1½ рала оранице, 1 коса ливаде и 3 листосјека шуме и заво- вети, међу помеђање: од истока, сјевера и југа: сеоска комуница, а од запада: браневица Сана Станојева. Уцињена 900 круна.

4.) Браневица јавана „Питишњак“ од 2 листосјека завовети, и 3 шуме, међу помеђање: од истока, југа, запада и сјевера браневицама: Јована Вукова, Рада Ристова, Мушике Борова и Милоша Радованова. Уцје- њена 360 круна.

5.) Браневица јавана „Рудишњак“ од 7 листосјека завовети, граничи од истока: сеоска комуница, од југа, запада и сјевера браневицама: Мушике Борова, Сана Станојева и Рада Вулова. Уцињена 160 круна.

6.) Браневица јавана „Главоц“ од 2 листосјека заво- вети, међу помеђање: од истока и сјевера комуница, а од југа и запада браневица Сана Станојева. Уцје- њена 100 круна. — Дакле сума уцјене свега навед- еног имања износи 2220 круна, те ко би жељео купити, било поједином комад, било сву имовину уједино, нека се пријави код потписато суда, 23 јуна тек. године на Косору у 8 сати прије подне, гдеће се држати јавна продаја.

Напомене се међутим, да се речена имовина неће на овакав начин даи, као ни на други рок. кад би се овако продати испод процињене вредности, дочим на трећи рок, који би за тим слеодовао, усту- пиће се понудиоцу највише цијене, али никакво испод ⅔ процињене вредности.

Личитанти су пак дужни да положе у напријед 10% од процињене вредности у име кауције, и то или у новцу или јамчевином врху непокретности својих добара.

Повијају се најзад сви они, који имају право прече купње, а желе се натјегати у куповини, да дођу у одређено пријеме на мјесто продаје, јер се иначе према 55 чл. змзв. Законика неће моћи својим правом доцније служити.

Број 47.
Бисоце, 28 маја 1901 год.
Кан. Зарија П. Вукановић.
Р. 400 Бр. 36 2—2

О Б Ј А В А

Износи се на јавну продају земља Види Ми- трова Калуберовића, у „Исто поље“, на један комад. Ова земља налази се међу земљом истога Види и земљом Гаврила Грчића Калуберовића. Речена земља процињена је 270 круна. Овим се повијају сви они који би жељели речену земљу купити, као и они који имају право прече купње, нека се пријаве поднаштом на лице мјеста на 25. јуна на 2 сата послје подне, где ће се држати јавна продаја. Напомене се да се речена земља неће на овакав начин даи испод процињене вредности, него ће се продужити продаја до 25 јула; али ни на тај дан неће се речена земља дати испод процињене вредности, него ће се продужити продаја до 25 августа ов. г. На овим роковима речева земља усту- пиће се понудиоцу највише цијене, али никакво испод ⅔ од процињене вредности.

„Љуботи“, 25 маја 1901.
Број 79.
Кан. љуботански Нико Ђ. Кусован.
Р. 137 Бр. 37 1—2

О Б Ј А В А

Којом се износи на јавну продају следећа имо- вина Стевана Нешкова Мандића из Мандића, за наплату дугова:

а.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

б.) Кућа сувомећа једнокатна на Врелима у којој је до прије неколико године крчма постојала, од 8. м. дужине, и 4-81 м. ширине међу видове; — преспе- ђена и на пола потављена са оба тавана, дворштем око исте куће, мали бостанчић и једна мурава. — Уцињено је круна 250.

в.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

г.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

д.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

е.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

ж.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

з.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

и.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

й.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

џ.) Кућа доклатна у Мандићима од 9-85 м. ду- жине и 5-61 метар ширине међу видове са једном камаром, дворштем, малим бостаном и 6 коријена мурава код исте куће. — Ово је уцињено кр. 1100.

в.) У „добро поље“ у „напратнику ливаде ⅔ од косе; Уцињена круна 150.

г.) У „постулу“ ниже Мандића оранице рало 1. ⅓, ⅓ и 55 квад. м. и по врху исте око ⅓ од рала земљишта, на коме је подишено 40 коријена смокава у 25 бусова. Ова земља има право натапања а уци- њена је круна 450.

д.) „Листосјек“ под стачику „пљав“ према Дабовића са пасиштем проз исти, који има право бранежа; уцињен је круна 90.

е.) На „рудине“ виже пониквица оранице ⅔, и ⅓ од рала а сувине право накопа, — уцињено круна 88.

ж.) У „чужор“ више Међећеге, оранице с накопом обрађивањим од рала ⅔, уцињено круна 72.

Укупна процјена износи круна 2210.

Продаја ће бити на Врелима и то: прва 31 дан од последњег изласка овог огласа овје, од 2—4 часа по подне; друга 31 дан од прве а трећа 31 дан од друге — све у овакеном часу.

Повијају се сви они, који желе купити од речено имовине, да присуствују продаји и положе јемство у износу од 10% од процињене вредности, као и они који имају право прече купње, да пријаве своје понуде прије почетка продаје у исту кауцију.